

De waterschappen als publieke opdrachtgever

(periode 2014-2016)

Voor iedereen die met de waterschappen te maken krijgt als opdrachtgever voor de realisatie van, of het beheer en onderhoud aan, (waterschaps)werken, willen wij, als waterschappen met dit document duidelijk maken hoe wij streven naar professioneel opdrachtgeverschap.

Contact

Voor meer informatie Unie van Waterschappen zie: www.uvw.nl

Unie van Waterschappen
Postbus 93218
2509 AE Den Haag
070 - 351 97 51
www.uvw.nl

Den Haag, mei 2014

Onze aanpak

Op het gebied van Kennis

- Wij zijn zelf expert in waterbeheer en zorgen ervoor dat deze kennis maximaal wordt meegenomen in projecten. Daarnaast hebben wij kennis van relevante markten en hebben oog voor marktontwikkelingen. We verzamelen en delen (markt)kennis op gestructureerde wijze.
- Wij maken optimaal gebruik van de kennis en kunde van marktpartijen en kennisinstellingen bij de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden.

Op het gebied van Aanbesteden

- Wij maken voorafgaand aan een project bewuste keuzes in de aanbestedingsstrategie. Deze keuzes leggen wij voorafgaand aan de aanbesteding vast in het betreffende aanbestedings- of projectdossier. Moderne contractvormen en een daaraan gerelateerde marktbenadering die de markt uitdagen om met oplossingen te komen en die passen bij de aard en omvang van het werk, zijn voor ons uitgangspunt bij het maken van deze keuze.
- Voorafgaand aan het project maken wij ook keuzes over in- of uitbesteden, het samenvoegen van opdrachten of het per opdracht of per project aanbesteden. Ook deze keuzes leggen wij vast in het betreffende aanbestedings- of projectdossier.

Op het gebied van Innovatie

- Bij het realiseren van projecten kijken wij in een zo vroeg mogelijk stadium naar innovatieve oplossingen of krijgt de aannemer de ruimte om innovatieve oplossingen aan te dragen. Ook het toepassen van innovatieve aanbestedingsvormen wordt hieronder verstaan.

Op het gebied van Duurzaamheid

- Wij realiseren onze projecten en programma's op duurzame wijze, waarbij we de aanpak Duurzaam GWW tenminste in alle grote werken (> €500K) vanaf de start inzetten.

Houding en gedrag

- Professioneel opdrachtgeverschap staat voor ons centraal. Wij onderschrijven de gedragscode 'Publiek opdrachtgeverschap' van het Opdrachtgeversforum in de bouw en brengen de gedragscode in de praktijk.
- Als waterschappen willen we met deze visie één geluid laten horen en zijn we in gezamenlijkheid aanspreekbaar voor de markt. Hierbij investeren we in een permanente, gestructureerde dialoog met de markt.
- Wij zetten in op risicobeheersing. Wij zijn risicosturend en niet risicomijdend, waarbij wij de risico's beleggen bij de partij die de risico's het best kan beheersen.

- Veiligheid op het werk is voor ons een onvoorwaardelijk uitgangspunt.
- Wij investeren in kennis en kunde van onze medewerkers om nieuwe manieren van werken te bevorderen.
- Wij betrekken de markt (vroeg)tijdig bij de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden.

Toelichting

In de komende jaren staan belangrijke opgaven op het gebied van waterbeheer op de agenda. Dit betreft onder meer maatregelen ter bescherming tegen overstromingen, investeringen in de waterkwaliteit en uitgaven voor vervanging en verbetering van de bestaande waterinfrastructuur. Deze opgaven moeten worden gerealiseerd met de ambitie om meer te doen voor minder geld.

De waterschappen zijn als beheerders van de (regionale) waterinfrastructuur belangrijke opdrachtgevers voor de waterbouw. In concrete programma's als het Hoogwaterbeschermingsprogramma en Ruimte voor de Rivier zijn projecten in uitvoering op het gebied van nieuwbouw, reconstructie en onderhoud van waterbouwkundige werken. De bedrijven in de waterbouw spelen bij deze projecten een belangrijke rol.

Met een jaarlijks inkoopvolume van ongeveer €2 miljard doen de waterschappen zaken met vele duizenden bedrijven. Daarvan wordt meer dan €1 miljard uitgegeven aan uitbestede onderhoud en investeringen in de waterbouwsector. In deze sector zijn de waterschappen met een marktaandeel van 40%, na het rijk de belangrijkste opdrachtgever. Voor de kleine en middelgrote bedrijven in de waterbouw zijn de waterschappen de grootste opdrachtgever met een omzetaandeel van 40%. De helft van de waterbouwomzet komt uit projecten kleiner dan € 1 miljoen. Deze projecten zijn goed voor 90% van de omzet van kleine bedrijven.

De waterschappen willen voor de markt een integere, betrouwbare, transparante, zakelijke en daarmee een professionele opdrachtgever zijn. Door bij de aanleg en realisatie van infrastructurele projecten vroegtijdig bewuste keuzes te maken wordt bijgedragen aan algemene beleidsdoelstellingen van de waterschappen, onder andere op het gebied van duurzaamheid en innovatie.

Voor de medewerkers van de waterschappen is dit document een kader dat de komende twee jaar richting geeft aan de uitvoering van hun werkzaamheden. Voor onze opdrachtnemers, contractanten en partners geeft dit document daarmee ook duidelijkheid over de ambitie van de waterschappen nu en de komende twee jaar en wat de waterschappen in die periode van hen verwachten in alle fases van het project.

Het opdrachtgevers forum in de bouw

Het Opdrachtgeversforum is een actieve kring van (semi-) publieke opdrachtgevers in de bouw en infrastructuur die vernieuwing en verdere professionalisering van (semi-) publieke opdrachtgeverschap nastreven.

Doel en functie van de gedragscode 'publiek opdrachtgeverschap'

Als publieke opdrachtgever zijn wij volop bezig met het onderwerp 'integriteit'. Met de gedragscode 'publiek opdrachtgeverschap' wordt weer een flinke stap gezet in het verbeteren en professionaliseren van de verhoudingen tussen de opdrachtnemers en opdrachtgevers. Deze gedragscode is een effectieve aanvulling op de afzonderlijke integriteitcodes van de deelnemende organisaties.

Als publieke opdrachtgever streven wij met de gedragscode 'publiek opdrachtgeverschap' een tweeledig doel na:

- Helderheid geven over de specifieke kenmerken van het publieke opdrachtgeverschap;
- Een betrouwbare en integere opdrachtgever zijn, met respect voor de rol en positie van de (potentiële) opdrachtnemer.

Het hanteren van de gedragscode heeft een interne en een externe functie. Het biedt kaders aan onze medewerkers voor de uitvoering van hun werkzaamheden in relatie tot opdrachtnemers. Daarnaast geeft de code aan 'wat onze manieren zijn', wat opdrachtnemers minstens van ons mogen verwachten en wat wij van de opdrachtnemers verwachten, van de precontractuele fase van een project tot en met de afronding en evaluatie ervan.

Het ontwikkelen van deze code sluit aan bij vergelijkbare initiatieven van opdrachtnemers, zoals de brancheorganisaties van advies- en ingenieursbureaus en van bouwbedrijven. Het is geen juridisch instrument. Projectspecifieke contractuele afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer blijven bestaan. Het vigerende aanbestedingsrecht blijft uitgangspunt.

Verankering per organisatie

De deelnemende publieke opdrachtgevers verankeren de gedragscode in hun organisatie. Opdrachtnemers kunnen hen aanspreken als zij zich niet conform de kernwaarden en gedragsregels van deze code gedragen. Elke deelnemende publieke opdrachtgever heeft een centraal meldpunt, waar opdrachtnemers met opmerkingen en klachten terecht kunnen. Er wordt naar gestreefd meldingen binnen twee maanden af te handelen.

Gedragcode 'Publiek Opdrachtgeverschap'

1.1 Kenmerken en ambitie van de publieke opdrachtgevers

Het publiek opdrachtgeverschap heeft een aantal specifieke kenmerken, die bepalend zijn voor onze manier van werken en die eisen stellen aan het gedrag van onze opdrachtnemers:

- Wij zijn gehouden een brede belangenafweging te maken;
- Wij werken onder het primaat van de politiek;
- Wij moeten altijd in de openbaarheid verantwoording kunnen afleggen.

Het is onze ambitie een professioneel opdrachtgever te zijn en daardoor maximaal maatschappelijk rendement te behalen en publieke middelen op een rechtmatige en doelmatige manier te besteden.

Met deze gedragscode willen wij duidelijk maken welke kernwaarden wij hanteren bij de uitoefening van ons publiek opdrachtgeverschap en welke gedragsregels deze voor ons en voor onze opdrachtnemers met zich mee brengen.

1.2 Kernwaarden van publiek opdrachtgeverschap

De kernwaarden die wij voor ons publiek opdrachtgeverschap hanteren zijn:

- Maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- Integriteit;
- Betrouwbaarheid;
- Transparantie.

Kernwaarden en gedragsregels

2.1 Maatschappelijk verantwoord

- Als publieke opdrachtgevers hebben wij een maatschappelijke verantwoordelijkheid en een verantwoordingsplicht aan bestuurders en politiek. Alle afspraken die wij met opdrachtnemers maken moeten de toets van rechtmatigheid en doelmatigheid kunnen doorstaan. Dit vereist dat de informatie die wij van onze opdrachtnemers krijgen, betrouwbaar en controleerbaar is.
- Wij werken consequent naar letter en geest van de relevante (internationale) wet- en regelgeving en eisen dat ook van onze opdrachtnemers. Aanvullende regelgeving en afspraken die relevant zijn voor het doen van een aanbieding maken wij tijdig bekend.

2.2 Integer

- Wij hebben respect voor de positie en de belangen van de opdrachtnemers en gaan er van uit dat zij onze positie en belangen als publieke opdrachtgever respecteren en ondersteunen.
- Wij betrachten geheimhouding tegenover derden over vertrouwelijke bedrijfsaangelegenheden, voor zover dit niet in strijd is met een wettelijke plicht tot openbaarmaking.
- Vertrouwelijke informatie die wij verkrijgen van (potentiële) opdrachtnemers gebruiken wij alleen voor het doel waarvoor deze informatie is bestemd. Onze opdrachtnemers mogen geen misbruik maken van de van ons verkregen vertrouwelijke informatie.
- Wij handelen onpartijdig. Wij zorgen ervoor dat voor alle (potentiële) opdrachtnemers dezelfde procedures gelden, dat zij gelijke toegang tot informatie hebben en dat geen vermenging plaats vindt met oneigenlijke belangen.
- Wij accepteren van onze medewerkers geen nevenactiviteiten die de integriteit van onze organisatie zouden kunnen schaden.
- Wij staan niet toe dat onze medewerkers beïnvloed worden door materiële of immateriële relatiegeschenken.

2.3 Betrouwbaar

- Wij wekken geen verwachtingen die we niet kunnen waarmaken en houden ons aan de gemaakte afspraken. Wij verlangen dit ook van onze opdrachtnemers.
- Wanneer politiek-bestuurlijke besluiten worden genomen die niet in overeenstemming zijn met de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gemaakte afspraken zullen wij deze afspraken in onderling overleg hiermee in lijn brengen. Daarbij verwachten wij de volle medewerking van onze opdrachtnemers.
- Wij verstrekken vooraf alle relevante en ons ter beschikking staande informatie die nodig is voor het doen van een aanbieding op ons verzoek. Wij bieden onze opdrachtnemers vooraf inzicht in de kwaliteit en betrouwbaarheid van onze gegevens voor zover die relevant zijn voor de aanbieding. Wij verwachten dit ook van de potentiële opdrachtnemers.
- Na de opdrachtverlening verstrekken wij tijdig alle relevante informatie die voor de goede uitvoering, beheersing en verantwoording in het kader van rechtmatigheid en doelmatigheid van de opdracht van belang is. Dit verlangen wij ook van onze opdrachtnemers.

2.4 Transparant

- Wij geven vooraf duidelijk aan hoe wij selecteren en welke criteria voor de opdracht van belang zijn. Bij afschrijvingen geven wij de betreffende opdrachtnemer met redenen aan waarom wij geen gebruik maken van de aangeboden diensten.
- Wij geven potentiële opdrachtnemers vooraf duidelijkheid omtrent hun positie bij vervolgoopdrachten, in hetzelfde of in een vergelijkbaar project. Wij gaan er daarbij vanuit dat voorkennis strijdig is met eerlijke concurrentie indien daardoor andere aanbieders minder kans hebben om een vervolgoopdracht te verwerven.
- Wij kiezen contractvormen die passen bij de aard en omvang van het werk.
- Wij streven naar helderheid vooraf over de verdeling van risico's. Onduidelijkheden en verschillen van inzicht over contractafspraken bespreken wij open en zakelijk met elkaar.
- Wij zullen de wijze waarop de opdrachtnemer zijn en wij onze rol hebben ingevuld samen met de opdrachtnemer evalueren. Daarnaast willen wij los van projecten met opdrachtnemers kennis en ervaring uitwisselen om de professionaliteit van opdrachtgevers en opdrachtnemers te verbeteren.

